

Utredningsdirektiv: Biblioteken som nav för digital delaktighet

Bakgrund

I Mål och Budget 2019-2020 gav kommunfullmäktige kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att utreda hur biblioteken kan utvecklas som nav för digital delaktighet för medborgarna.

Uppdraget har överförts till den nyinrättade kultur- och demokratinämnden.

Överväganden

Dagens samhälle präglas allt mer av användande av olika digitala verktyg, både ur produktions- och konsumtionsperspektiv. Informationsområdet och medielandskapet förändras snabbt och alltmer information, litteratur och andra kulturyttringar skapas, lagras och förmedlas i allt högre omfattning digitalt. En stor del av samhälls- och kulturdebatten förs via sociala medier och utbud av e- böcker, e- tidskrifter och annat e- material ökar. För att kunna ta del av samhällets utbud och för att delta i samhällsdebatten är det betydelsefullt att ha kunskap om och kunna hantera dessa verktyg. Digital delaktighet och god läsförmåga är grundläggande för ett demokratiskt samhälle.

Folkbiblioteken ska, enligt Bibliotekslagen (2013:801), verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Enligt lagen ska folkbiblioteken verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.

Vårt samhälle står idag inför ett antal utmaningar med koppling till demokrati och delaktighet. För många är internet den viktigaste informationskällan medan andra ännu står vid sidan av.

”1,1 miljoner svenskar använder inte internet alls eller gör det mer sällan än varje dag/.../ Ålder är det tydligaste sambandet med att inte koppla upp sig dagligen. Tre fjärdedelar av de som inte gör det är över 65 år. Det finns dock fler faktorer bakom de totalt 1,1 miljoner personer som använder internet mer sällan eller inte alls. De är i högre grad kvinnor, har lägre hushållsinkomst och bor oftare på landsbygden. De har ofta lägre utbildning och arbetar i branscher som domineras av arbetare istället för tjänstemän. De är också oftare ensamstående, arbetslösa eller sjukskrivna ”

(Internetstiftelsen/Svenskarna och internet 2018)

Behovet av kritiskt granskande och aktiv källkritik har aldrig varit så stort som nu. Biblioteken arbetar mycket med medie- och informationskunnighet (MIK), bland annat genom IT-pedagogisk handledning, föreläsningar, aktiviteter och program. Digitaliseringen i samhället, centralisering av offentliga myndigheter och ökade krav på MIK har bidragit till att folkbibliotekens uppdrag vidgats. I takt med att nya tjänster erbjuds på biblioteken ställs nya krav på en kontinuerlig kompetensutveckling för bibliotekspersonal kring både teknik och pedagogik samt en välfungerande och modern IT- miljö.

Syfte

Att utreda och föreslå en plan för hur biblioteken i Haninge kan utvecklas som nav för digital delaktighet för medborgarna.

Avgränsningar

Utredningen ska omfatta folkbiblioteken och med digitalt nav avses funktioner för digitalt lärande och digitala tjänster.

Genomförande

Genomförande omfattar utredning och plan i enlighet med syftet. Planen bör innehålla nödvändiga insatser, hur en lämplig organisation och arbetsfördelning bör utformas. Vidare ska planen omfatta en kostnadsanalys. Utredningen leds av biblioteksstrateg och arbetsgruppen består av verksamhetschefer för kommunens folkbibliotek.

Tidplan

Februari – oktober: Utredningen genomförs.

November: Föredras utredningen inför ordförandeberedningen 19-11-25.

December: Utredningen behandlas i kultur- och demokratinämnden 19-12-17